

Tekst gwarowy — Korbielów 2

Autor: Halina Karaś

Tekst nagrała i przepisała Weronika Iwanek, weryfikacja zapisu i opracowanie — Halina Karaś.
 {smoothgallery image=F5102.jpg&title=Pani Zofia Sordyl&caption=Pani Zofia Sordyl}Informatorka: Zofia Sordyl urodziła w 1945 roku w Krzyżowej, wsi pobliskiej położonej nieco na północ od Korbielowa, znajdującej się na obszarze wymowy jednonosówkowej, i tam mieszkała jako dziecko. Gdy miała siedem lat, rodzina przeprowadziła się do Korbielowa. Od tego czasu Pani Zofia mieszka cały czas w Korbielowie. Ukończyła miejscową szkołę podstawową, jest niezamężna, zajmuje się gospodarstwem. Nigdzie daleko nie podróżowała. Rodzice również byli miejscowymi rolnikami, mama pochodziła z Korbielowa, ojciec z Krzyżowej. Jej obszerny biogram znajduje się na stronie internetowej — <http://www.jelesnia.pl/>.
 Budowa domu

{vm}T507.mp3|L{/vm}A chałpa? Z czego jest chałpa zbudowana? Jak się chałpę buduje? No to z drewna, nie? Downij to {tt}robili, uprzedniona wymowa o po r bliska e|roebili{/tt} tam k|amienie łód spodku, tam miano trocho na glinie, nie? Nie było cemyntów, nie było nic, ba {tt}ak inaczej, udźwięczniająca fonetyka międzywyrazowa|tag inacej{/tt} b|udowali. N|ó i p|ótom drewno i musyli albo mchem— {tt}mchem, przejście wygłosowego -ch > -k|mek{/tt}, taki sie nazywo — albo juz taki były trzoski downij, to p|ótym tak trzoskou trzea było wziąć i mocno ch|ópy musiały łubijaj, żeby to fajnie te spary, żeby nie było, ba żeby było ciepło {tt}w chałupie (domu)|w chołpie{/tt}. I to koniec? No to p|ótym jag {tt}umszyć, tj. pozatykać szpary mchem|łumsyli{/tt}, no to p|ótym co… {tt}dźwierz ‘drzwi’|dźwierz{/tt} i łokna, no to trzea było wszystko do chałpy sprawić, nie? N|ó i cy tam jakie meble, no to takie meble nie były, jak teroz tam majom meble, ba były takie skrzynie na łubranie — t|ó k|óścielne - i skrzynie były zaś na takie codzienne g|azdówko, nie, c|ó tam baby ch|ódziły {tt}na co dzień, zanik zwarcia wygłosowego ń (stąd ń > j)|na co dziej{/tt}, no to takie skrzynie bywały, to było j|akoby łubranie — k|óścielne miały w jednej skrzyni, a takie miały w jednej skrzyni. No i łóžka były {tt}dębowe, charakterystyczny dla północnej Żywiecczyzny zanik nosowości samogłoski nosowej ą (ą > o) powstałej ze zmieszania ę i ą|dobowe{/tt}, r|óbobione, to se zaś na wsi jaki ta stolorz był, to łumioł {tt}robić, charakterystyczne dla gwary żywieckiej przejście wygłosowego -ć w bezokoliczniku w jotę (j) oraz uprzedniona wymowa o po r|roebij{/tt} te łóžka no i tag… łód razu było duzo {tt}świętych, zanik nosowości samogłoski nosowej ą (ą > o) powstałej ze zmieszania ę i ą, oraz przejście wygłosowego -ch > -k|świoty{/tt} p|ó {tt}po ścianach, oraz przejście wygłosowego -ch > -k|ścioniok{/tt}, cała jedna strona ściany było samyk łobrazów. Na której ścianie? Wschodniej, zachodniej… czy to było ważne? No to musiała byś tam ka niebo tag łociom, nie? To żeby było tak cało próżna ściana, to tag jeden koło drugiego łobroz wisioł dawnij, to tak fajnie było w chałpak. Jak to p|ótym przysto… {tt}jesień, zanik zwarcia wygłosowego ń (ń > j)|jesiyj{/tt} przysła no Wszyskik Świętyk… abo na Wszyskik Świętyk, abo na Wielko Niedzielo to łoni tak wieci, te łobrazy p|łowycierali pięknie, cyściutko, p|łowymywali poza łobrazy no i biylili chałpe, nie? To musioły te łobrazy wszystkie być p|łóściągane. N|ó a p|ótym zaś były p|łowkładane na t|ó samo miejsce. A dach z czego robiono? N|ó t|ó roebili zaś wicie z s|adzoły, tez z drewna. Muse wam p|łowiedzieć, ze chałpa nasa na polanie, co jag my wysły, wom p|łokazała, to ani jednego gwiedździa nie było, ba były… To ta, która ma trzysta lat? Tag, ma kupa roków, no to wam powiom, ze una jest z … same kołki som, zamias gwoździ to som kołki. No. A strzecha? Strzechy to z desek było, ni, deski i… nie, nie, nie słoma — {tt}sędzioły ‘gonty’|s|odzioły{/tt}! S|odzioły to jes… s|adzioły t|ó som z drewna i t|ó takie jes… no jak wam to p|łowiedzie, no nie wiem… Pani tego jesse nie widziła, jak wam to p|łowiedziej… musiało byj takie w|yfugowane, żeby sodzioł do sodzioła wsodził, to sie tag nazywało, sodzieł, no i to fajnie musiało być w|yglądzone, w|yruobione, t|ó musioł być specjalny chop, co t|ó umioł zrobić. No właśnie, jak się taki ch|ópy nazywał? No to ni… no stolorz cy, jo wim, taki cieśła, o! Cieśła. Cieśła można rzec.